

„A. B.“

DIENOS NAUJIENOS

(DAILY NEWS)

Kempton: Lietuvių Stovykla
Lithuanian Camp

Kempton, 1946.III.16

Šeštadienis, Nr.62/245/

IŠ VISO PASAULIO

- Vakar New Yorke Churchillini buvo suteiktas garbės piliečio titulas. Surengtoje jo pagerbimo iškilnėje jam buvęs įteiktas aukso medalis. Trumpoje padėkos kalboje Churchillis pripažino JAV nuopelnus karo laimėjimui ir pridūrė, jog viso pasaulio akys ir dabar esančios nukreiptos į JAV.

Vakare surengtame jo garbei iškilmingame bankiete jis pasakė kalbą. Ir šį kartą jis kalbėjęs kaip privatus asmuo. Pradžioje jis pabrėžė, jog jis netiki, kad karas ess neišvengiamas, arba kad jis tiesioginiškai gresia. Rusai karo taip pat nenori. Reties, jog jis užgauna rusų tautą. Jis kaip tik stebisi rusų tauta ir reiškia jai didžiausias simpatijas. Jis noris, kad Rusija būtų saugi ir galin-ga ir tai priklausą nuo sąjėlės Rusijai vadovaujančių žmonių. Jei-gu yra kitaip, tai tas parais taip pat nuo tos sąjėlės. Kviesda-mas susivienyti angliškai kalbančiuosius jis nėra siūlęs jokio ka-rinio pakto, bet tik laisvą brolišką sąjungą. Jis tiki, kad toji sąjunga padėtų užgydyti karo žaizdas, užkirstų kelią galimam karui ir padėtų atsikurti civilizacijai. Anglosekų pasaulis turis pirmąj eilę stovėti J.T.chartos idealų sargyboje ir tai būsi galima pe-siekti pirmaujant JAV. Kalbėdamas apie Persiją Churchillis pažymė-jo, jog pagal Teherano susitarimą D.Britanija ir JAV savo išiparei-gojimus išpildė ir Persiją evakuavo. Tačiau rusai ne tik kad sulau-ždami susitarimą pasiliko krašte, bet vis dar traukia naujų dali-nių. Pasaulio Saugumo Taryba buvo įsteigta kaip tik tokiams reika-lams, todėl ši problema ten ir turinti būti išspręsta. Tegul pasau-lis pamato, kad ir didžiosios valstybės negali laūžyti sutarčių. Kalbėdamas toliau Churchillis paminėjo, jog Japonija ir Vokietija esančios nugalėtos, tačiau kraštai, kurie buvo prijungti prie Tar. Rusijos dėl karo vedimo ir dabar tebėra visiškai jos kontrolėj. Taip yra su dalimi Suomijos, Pabaltijo kraštais, sritimi anapus Kurzeno linijos. Sakoma, jog kraštuose, kur valdžioje esančios koalicijos, yra demokratija, gi pvz., Anglijoje, kur valdanti viena partija, jos nesa. Iš tikrųjų gi nesvarbu yra iš kiek partijų susidedanti vyriau-sybė, bet kaip naudojama egzekutyvinė valdžia. Ir viena partija ga-li valdyti demokratiškai, jeigu ji yra laisvai gyventojų išrinkta. Persidamas prie Rusijos-Turkijos santykių Churchillis pažymėjo, kad D.Britanija remianti Montreaux sutarties reviziją, nes Europos van-dens turi būti galimi visų laisvam naudojimuisi. Tačiau Rusija tuo nepasitenkinanti. Ji reikalaujanti tvirtovės pačiuose Pardanuose, o tai pat norinti perimti savo valdžion Konstantinopolį, o tai kaip tik prieštarauja Europos vandenų laisvai. Jei rusai ir toliau taip spaus Turkiją, tai toji byla taip pat turinti būti atiduota Pasaulio Saugumo Tarybai. Nuo anglosekų santykių ir sugyvenimo priklausanti pasaulio harmonija. Jie turi būti kaip broliška lais-va sąjunga ir jis taip tuo tikis, kaip kad rytojaus saulės patekė-jimu. JAV galybė uždeda ir pareigas ir atsakomybę. Bendrą dirbant būsi galima užkirsti kelią karams ir tironijoms.

Vakar Churchillis, jo pagerbimo dieną, New Yorke, atviroje ka-ristoje pravažiavo 15 km. Minios žmonių jį sveikino gatvėse. Komu-nistai prie viešbučio, kuriame jis apsistojęs, surengė demonstraci-jas prieš jį.

- Vakar užs.reik.min.Byrnes spaudos konferencijoje pareiškė, jog žinios apie rusų dalinių judėjimą Persijoje gaunamos iš tikrai patikimų šaltinių. Jos taip pat patvirtinamos valdiniais pranešimais JAV pasiuntinio Teherane. Į JAV notas Mandžūrijos ir Persijos klausimais atsakymų iš Tar.Rusijos dar nėra gauta. Persijos karo ministeris gen. Amadi vakar pareiškė, jog Persijos-Rusijos santykių problema, Maskvoje nepasiekus susitarimo, perduodama Pasaulio Saugumo Tarybai, kuri susirenka New Yorke kovo 25 d. Toliau gen. Amadi pareiškė, kad rusų daliniai Šiaur.Persijoje esą patrigubėję. Karajų igula esanti net keturgubai sustiprinta. Daugiausia pastiprinimų gabenama Turkijos kryptimi. Generolas baigdamas pareiškė: "Persų armija Teheraną gins iki paskutinio kraujo lašo".

Vakar rusų daliniai užėmė Burkan miestą Šiaur.Kurdistane, 80 km nuo Turkijos sienos.

Iš Teherano pranešama, kad viena sovietų kolona, išvykusi iš Tebriso, žygiuoja į vakarus nuo Marando ir priartėjo prie Khoi ir Turkų sienos. Dvi kitos kolonos, kurios žygiuoja daugiau naktį, pasiekė Miyandaub ir Miyanej ir artėja taip pat prie Turkijos sienos. Šarvuočių specialistas marš.Bagramian iš Tebriso išvyko drauge su žygiuojančia armija. /SaS Nr.73, III.15/.

"Daily Sketch" praneša, kad Turkija į Tar.Sąjungos ir Persijos pasienį siunčia stambių pastiprinimų. Turkija esanti pasirengusi visokiems eventualumams ir yra pasiryžusi "priešintis, nežiūrint kokios būtų to pasekos". "The London Telegraph" korespondentas iš Teherano praneša, kad Turkijos pasieny Karaj sovietai prieš kelias dienas laikę 50 kareivių igulą, o dabar ten stovinti divizija kariuomenės. /SaS Nr.73, III.15/.

- Į New Yorke prasidedančią Pasaulio Saugumo Tarybos sesiją delegacijos jau atvykstančios. Pirmoji atvykusi Prancūzų delegacija: Vakar vakare atskrido ir Tar.Rusijos delegatas Gromyko. JTO gen. sekretorius Trygve Lie oficialiai pranešė apie posėdžių pradžią kovo 25 d. Jis taip pat išvyksta į New Yorką.

- Vakar Maskvoje, Kremliuje įvyko antrasis bendras Aukščiausių Sąjungos ir Tautybų Tarybų posėdis. Posėdžiui pirmininkavo gen.plk. Zdanovas. Posėdis vienbalsiai priėmė penkmečio planą, kuriame esanti numatyta plati ir didelė ginklavimosi programa. Tar.Sąjunga turinti būti apsiginklavusi moderniausiais ir geriausiais ginklais, nes kapitalistinis pasaulis prieš ją rengias naują karą. Toliau buvęs paskelbtas Stalino ir visų komisarų atsistatydinimas. Deputatas Gerinčiuko pasiūlė Tarybai priimti rezoliuciją, kurioje išreiškiamas pilnas pasitikėjimas ir pritarimas vestai užsienio ir vidaus politikai. Toliau tas pats deputatas pasiūlė naująją vyriausybę pavesti sudaryti generalissimui Stalinui, o deputatas Švernikas pasiūlė įnešti konstitucinę pataisą ir ligšiolinius liaudies komisariatus pavadinti ministerijomis, liaudies komisarų tarybas - ministerių tarybomis, Liaudies komisarų tarybos pirmininką - min.pirmininku. Posėdyje taip pat buvo priimtas nutarimas steigti atominei energijai tyrinėti komisiją. Visi nutarimai priimti vienbalsiai.

- Vakar Maskvos radijas pranešė, jog į vieną Italijos miestą esą atgabenta 300 anglų ir amerikiečių šarvuočių. Į Triesto uostą iplaukė nauji anglų karo laivai.

- Vakar Kanados parlamente paskelbtas entrasis laikinas reportas apie šnipinėjimo bylą. Nurodyti 4 esmenys, kurie tiekę valstybines paslaptis rusų pasiuntinybei. Špionažė dalyvavęs ir atstovas Ros/ darbininkų progresistų /komunistų/ partijos narys. Jis yra kilęs iš Liublino ir buvęs komjaunimo internacionalo komiteto nariu.

- Iš Čunkingo pranešama, kad rytiniuose Mukdeno priemiesčiuose tarp raudonųjų ir baltųjų kinų vyksta aršios kovos. Pakartotini komunistų puolimai buvo atmušti. 40.000 komunistų armija žygiuoja į Pingchuaną ir Pakelių atakuoja Jaholą ir geležinkelį. Generalissimus Čiangkaišekas į Mandžūriją pasiuntinęs vadinamąją "Taikos komandą", kurios vykdomąjį komitetą sudaro JAV atstovas gen.Marshall, kinų nacionalistų atstovas gen.Chou-En-Lai ir kinų komunistų atstovas gen.Čang-Čin-Čung. Paskutiniai sovietų daliniai iš Mukdeno pasitraukė trečią dieną. /SaS Nr.73, III.15/.
- Paskutinių dviejų savaitių būvyje 10 anglų karo laivų įvyko gaisrai, tarp jų ir 23.000 t lėktuvnešyje "Victorious", minogaudyje "Steadfast".
- Britų kovos laivas "Nelson" lydimas kreiserių ir naikintojų atvyko į Gibraltarą. /SaS Nr.73, III.15/.
- "Pravda" rašo, kad šiuo metu Tar.Sąjungos komunistų partija turinti apie 6 mil.nerių. Tokio didelio nerių skaičiaus komunistų partija savo istorijoje dar neturėjo. /SaS Nr.73, III.15/.
- Vakar ryšium su paskyrimu komisijos sureguliuoti Indijos problemai Anglijos Žem.Rūmuose tuo klausimu įvyko debatai. Min.pirm.Atlee savo kalboje pažymėjo, jog tiek Indijoje, tiek visoje Azijoje einanti nacionalinio judėjimo banga. Atėjęs metas ir Anglijai Indijos klausimu vesti aiškią politiką. Pati Indija turinti apsispręsti savo likimą. Ji pati turinti nusistatyti savo konstituciją ir savo padėtį pasaulyje. Tačiau jis tikisi, jog Indija apsispręsi pasilikti britų comanvelte. Tai suteiktų Indijai daug pirmenybių. Jeigu Indija apsipręs pasilikti, tai tik laisva savo valia, nes D.Britanija yra laisva sąjunga laisvų tautų. Toliau kalbėjo opozicijos atstovas Buttler, buv.Indijos gubernatorius. Jis pareiškė, jog pačios Anglijos esančios būtines interesus pagerinti padėti Indijoje. Taip pat buvęs gubernatoriumi Bengalijoje Alexander pareiškė, jog Indijos problemos išsprendimas yra ne tik svarbus, bet ir būtinas. Lordas kancleris Greenwood pažymėjo, jog D.Britanija Indijos niekad nelsakys ginklu.
- Danų vyriausybė gavusi iš rusų patikinimą, jog Bornholmo salą jie evakuosią.
- Vakar New Jersey prasidėjo Unrros konferencija. Prez.Trumano pasiųstoje suvažiavimui telegramoje sakoma, kad JAV darys viską, kad apsaugoti pasaulio tautas nuo bado ir skurdo. Unrros atstovas paskelbęs, jog 7 Europos tautos prašo skubios pagalbos. Tai: Italija, Graikija, Austrija, Lenkija, Gudija, Ukraina, Kinija. Blogiausias padėtis esanti Italijoje, Lenkijoje ir Jugoslavijoje. 3 mil. jugoslavų yra maitinami išmintinai Unrros.
- Buv.prez.Hooveris pareiškė, jog 5 mil.žmonių 20 kraštų dar prieš liepos mėn.derlių reikalinga suteikti skubi pagalba, kitaip jiems teksią badauti.
- Indų religiniame susirinkime kalbėjo Gandhi. Jis raginęs indus būti kantriais.
- Graikijos kairiųjų partijų kreipimėsi į JAV, D.Britanijos, Tar.Rusijos ir Prancūzijos vyriausybes prašoma daryti žygių, kad rinkimai krašte būtų atidėti bent 2 mėn. Min.pirm.Sophoules išleidęs įsakymą, kuriame kalbama apie saugumo priemonės rinkimų metu. Vėliau min.pirm.Sophoules atvyko į Solonikų, kur jis, kaip liberalų partijos vadas, pasakys priešrinkiminę kalbą.
- Elektrotechnikų streikas iš Atėnų persimetė ir į Pirėjus.

- Prancūzų žurnalas "L'Occupation" rašydamas apie tremtinių gyvenimą, plačiai paliečia ir lietuvių gyvenimą prancūzų zonoje. Straipsnyje rašoma, jog lietuviuose reiškiasi kultūrinis gyvenimas. Nie rengia koncertus, pobūvius, net su savo "vodka". Lietuviai čia atvažiuodami kartu atsivežė ir savo šalį. Straipsnyje pacituota iš prancūzų zonos komiteto pirmininko prof. Krivicko pareiškimo, kuriame nusakoma, kodėl mes čia atvykome. Pareiškimas baigiamas sakymu, jog mes norėtume, kad Prancūzija mus priimtų. "Štai ko jie iš mūsų laukia" pasako straipsnio autorius, "o atsakymą randame toki: niuriame Vokietijos griuvėsių fone sėdi tautiniais drabužiais pasipuošusi lietuvaitė. Po nuotrauka parašas: "Ši jauna lietuvaitė tai ne Holywoodo žvaigždė - ji vaidina "išvietinto" asmens vaidmenį tikrovės filme". O toliau straipsnyje apie ją sakoma: "Ši Kauno mergaitė, kuri savo šviesiaplaukišku blyškumu primena Jakobseno pasakų būtybę, iš griuvėsių nieko neišsinešė tik šį tautinį drabužį. Nuo to laiko kai ji gaisrų nušviestą naktį išbėgo iš savo namų su mažu vežimėliu, ji matė tiek daug baisių vaizdų, tiek kartų ji gelbėjosi iš mirties nasrų, kad čia Vokietijos griuvėsiai, atrodo, jos visiškai ir nejaudina. Ji galėtų būti ne tik prancūzė, bet ir tikra paryžietė".

- Buvęs mūsų kolonijos gyventojas K.I., dabar gyvenęs Romoje, vienam mūsų kolonijos nariui rašo: "Neseniai gavome laišką iš Londono. Į ten neseniai atvyko irgi vienas anglų pilietis-lietuvis. Jis rašo, kad Lietuvoje kalėjimai ir ištaiigų rūšiai pilni suimtų žmonių. Jau mirė a.a. Tėvas Andziulis M.I.C., T.Dergis M.I.C. Keturvalakių ir Skardupio bažnyčios uždarytos. Skardupio bažnyčioje rusai išplėšę grindis ieškojo radijo. Nieko nerado, bet kunigą Y.suėmė. Lygiai suėmė Keturvalakių abu kunigus. Taip pat suėmė daug žmonių.

- Šiandien Londono radijas lenkų kalboje pakartojo, jog išvietintieji amerikiečių zonoje ir toliau bus šelpiami ir prievarta nebus gražinami į savo namus.

- Maskvos radijas vis tebepuola Churchillį. Vakar atsiliepdami dėl jo užmetimo, jog Vokietijos rusų zonoje stengiamasi įgyvendinti komunistinę tverkę, smarkiai užpuolė britų zonos tvarkymą. Ten esą nacių karininkams pavestas jaunimo auklėjimas. Tebelaikoma nedemobilizuota vokiečių kariuomenė. Visur reiškiasi militarizmas. Bendrosios tendencijos, kurios reiškiasi britų zonoje, esančios pavojingos taikai.

- Į Paryžių atvyko buv. liaudies vyriausybės min. pirm. Negrin. Meksikos ispanų socialistų partija Negriną pašalina iš partijos, nes jis veikia pagal komunistų nurodymus.

VIETOS ŽINIOS

- Aktualijų paskaita rytoj įvyks centr. bendr. salėje 19 val. Pranešimą padarys Cez. Surdokas.

- Mūsų tunto skautai rytoj dars išvyką į Obersdorfą. Pamaldos skautams įvyks Vytauto stov. koplyčioje 8,30 val.

- Sekmadienį 15 val. gimnazijos patalpose 30 kamb. kviečiamas užsirašiusių ūkininkų susirinkimas išrinkti į suvažiavimą atstovus. Prieš susirinkimą dar bus galima užsiregistruoti.

- Nuo kovo 17 mums duodamos tokios maisto normos: vaikai 0-2 m. 1000 kal. dienai, vaikai 2-6 m. 1600 kal. vaikai 6-10 m. 2000 kal., jauni- mas 10-18 m. 2700 kal., suaugusieji nuo 19 m. 2300 kal., neščios ir žindančios moterys 2700 kal. sunkiai dirbantieji 3000 kal. - - - -